

Mál nr. 239/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Sjúkdómatrygging.

Upplýsingaskylda váttryggingartaka við töku váttryggingar.

Gögn.

1. Málskot móttakið 27. júní 2025, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 13. ágúst 2025, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 18. ágúst 2025, ásamt fylgiskjali.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 22. ágúst 2025.

Málsatvik.

Samkvæmt málskoti fer M fram á að nefndin staðfesti rétt hans til bóta úr sjúkdómatryggingu hjá V vegna hjartaáfalls. M byggir á því að hann hafi verið í góðri trú er hann tók sjúkdómatryggingu hjá V árið 2023. Hann hafi veitt samþykki sitt fyrir því að V leitaði til heimilislæknis varðandi upplýsingar um heilsu hans og því ekki haft ástæðu til að ætla annað en að félagið myndi ganga eftir þeim upplýsingum. Þá mótmælir hann því að þær upplýsingar sem nú liggja fyrir um heilsufar hans séu þess eðlis að þær eigi að hafa einhver áhrif á rétt hans til bóta vegna hjartaáfallsins. Vísar hann m.a. í vottorð frá hjartalækni máli sínu til stuðnings.

Í athugasemdum V til nefndarinnar, dags. 13. ágúst 2025, kemur fram að M hafi undirritað umsókn um sjúkdómatryggingu 11. júlí 2023. Hafi þar m.a. komið fram að hann sé ekki með neina þá sjúkdóma, vandamál eða einkenni sem talin eru upp í umsókninni. Þá er upplýst í málinu að M hafi tilkynnt V 6. febrúar 2024 um hjartaáfall og 10. maí 2024 um krabbamein. Í athugasemdum sínum til nefndarinnar tekur V fram að þó málskot M virðist eingöngu tengjast kröfu um bætur vegna hjartaáfalls, telji það að ágreiningurinn snúist aðallega um það hvort M hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína við töku tryggingarinnar og hvort það hafi verið í slíku mæli að ekki teljist óverulegt samanber 83. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga. V bendir einnig á að það komi fram í umsókn M, að mikilvægt sé að upplýsingar sem gefnar séu þar séu réttar og eins nákvæmar og hægt sé. Upplýsingarnar séu notaðar til að meta umsóknina og ákveða hvort trygging verði gefin út og á hvaða kjörum. Jafnframt komi þar fram að umsækjandi staðfesti að öll svör hans séu rétt samkvæmt hans bestu vitund og hann hafi ekki undanskilið neitt sem skipt geti máli við áhættumat félagsins.

V rekur síðan í athugasemdum sínum upplýsingar um heilsufar M sem félagið hafi fengið í hendur eftir að M hafði sent tjónstilkynningarnar til V. Færir V fyrir því rök að þar séu á ferð upplýsingar um heilsufarsleg atriði sem M hefði skilyrðislaust átt að upplýsa um við töku tryggingarinnar. Í því sambandi tekur V eftirfarandi fram um heilsufar M:

„Í læknisfræðilegum gögnum sem félagið aflaði í tilefni af tilkynningum kæranda kemur fram að hann hafi um árabíl átt við háan blóðþrýsting að stríða og verið í lyfjameðferð vegna þess. Í sjúkraskrárfærslu frá 15.03.2023 kemur fram að hann hafi verið í eftirliti hjá hjartalækni vegna háþrýstings og efnaskiptavillu, sem og að nýleg blóðprufa hafi sýnt PSA gildi uppá 30+. Í kjölfarið hafi læknir sent málið til frekari skoðunar hjá þvagfæraskurðlækni.

Kæranda var vísað til hjartasérfræðings 2016 með háþrýsting og var í þétu eftirliti frá 2021 hjá hjartasérfræðingi. Hafði m.a. verið með blæðingu inn á augnbotna áður vegna háþrýstings. Hann var einnig í eftirliti hjá hjartasérfræðingi í maí 2022 og janúar 2023. Einungis tveimur mánuðum síðar, í mars 2023, er hann svo aftur hjá hjartalækni. Fyrir það eftirlit sýndi blóðprufa mikla PSA hækkun og tilvísun gerð til þvagfæraserfræðings vegna þess. Þá hafði hann einnig verið með töluvert skert sykurþol og hækkað insulín (einkenni byrjandi sykursýki) í mars 2023. Einnig með sögu um hjartastækkun. Umsókn um sjúkdómatryggingu var svo undirrituð af kæranda í júlí 2023 án þess að nokkurra ofangreinda upplýsinga væri getið.“

Fullyrðir V að ef M hefði upplýst um framangreint við töku tryggingarinnar, eins og honum hafi borið skylda til, hefði M ekki fengið sjúkdómatryggingu. Í þessu sambandi vísar V m.a. til áhættumatskerfis félagsins. Fullyrðir V að ef M hefði réttilega upplýst um heilsufar sitt við töku tryggingarinnar, s.s. um PSA gildi, sykurþol/efnaskiptasjúkdóma og blæðingu í augnbotna, hefði niðurstaða áhættumatsins orðið sú að hafna umsókn M. Upplýsingar (myndræn gögn) úr áhættumatskerfinu sem V telur sýna fram

á þetta fylgdu með athugasemdum V. Telur V að horfa þurfi á kröfu M í þessu ljósi. Það er því mat V að M hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína við töku tryggingarinnar í þeim mæli að ekki teljist óverulegt sbr. 2. mgr. 83. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga. Því hafi V verið heimilt að hafna greiðsluskyldu úr sjúkdómatryggingu.

Í viðbótarathugasemdum M, dags. 18. ágúst 2025, ítrekar M að hann hafi við töku tryggingarinnar veitt V heimild til þess að hafa samband við heimilislækni sinn og heilsugæslu til að fá allar upplýsingar um heilsufar sitt. Hann hafi því verið í góðri trú um að V fengi allar nauðsynlegar upplýsingar um heilsufar hans. Þá hafi hann verið með tryggingar hjá V í mörg ár. Síðan bendir M á að hann hafi verið í rannsóknnum hjá hjartalækni síðast liðið eitt og hálft ár. Þá komi fram í læknaþreffi frá hjartalækni að ekkert í gögnum um fyrra heilsufar M hafi gefið ástæðu til að óttast hjartaáfall.

Í viðbótarathugasemdum V, dags. 22. ágúst 2025, er tekið fram að svo virðist að í viðbótarathugasemdum sínum kannist M ekki við sykursýki og greinda hjartastækkun fyrir töku tryggingarinnar. Vegna þessa bendir V á sérfræðinótur frá hjartalækni þar sem fram komi upplýsingar um að M eigi sér sögu um hjartavöðvastækkun og blæðingu inn á augnbotna. Þá sé þar fjallað um skert sykurl. Ekkert sé minnst á framangreint í umsókn M frá 11. júlí 2023. Að lokum er það ítrekað að V byggi á því að við áhættumat til framtíðar sé ekki sé bara verið að leita greininga á sjúkdómum með spurningum í umsókn heldur einnig einkenna sem skipt geta máli til framtíðar.

Álit.

Eins og að framan greinir gerir M einungis þær kröfur í málskoti að fá viðurkenndan bótarétt sinn úr sjúkdómatryggingunni hjá V vegna hjartaáfalls. Þrátt fyrir að í gögnum málsins komi fram að hann hafi einnig tilkynnt V um krabbamein er ekkert minnst á það í málskoti. Þá er þar heldur ekkert minnst á þá ákvörðun V, sbr. bréf dags. 3. júlí 2024, að segja sjúkdómatryggingu M upp frá og með þeim degi með vísan í 1. mgr. 84. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga. Ágreiningur sá sem liggur fyrir nefndinni snýr því eingöngu að hugsanlegum bótarétti vegna hjartaáfalls M.

Samkvæmt 82. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga er váttryggingartaka skylt að veita rétt og tæmandi svör við þeim spurningum sem váttryggingafélag leggur fyrir hann við umsókn um váttryggingu og jafnframt að veita að eigin frumkvæði upplýsingar um atvik sem hann veit eða má vita að hafi verulega þýðingu fyrir mat félagsins á áhættu.

Í 2. mgr. 83. gr. sömu laga kemur fram að hafi váttryggingartaki vanrækt upplýsingaskyldu sína skv. 82. gr. í þeim mæli að ekki telst óverulegt, megi fella ábyrgð félagsins niður í heild eða að hluta. Ljóst er að M svaraði nokkrum spurningum um heilsufar sitt í váttryggingarumsókn neitandi, þrátt fyrir að af fyrirbyggjandi gögnum verði ráðið að hann haft fulla ástæðu til að upplýsa félagið um tiltekin heilsufarlega atriði, s.s. um PSA gildi, sykurl. og efnaskiptasjúkdóma og blæðingu í augnbotna. Verður því að telja að M hafi ekki virt upplýsingaskyldu sína samkvæmt 1. mgr. 82. gr. laga um váttryggingarsamninga og hafi vanrækslan verið ekki óveruleg. Nefndin telur hér engu skipta þó M hafi talið að samþykki hans fyrir því að V gæti leitað heilsufarlega upplýsinga hjá heilsugæslulækni hans drægi úr framangreindri upplýsingaskyldu hans.

Í 3. mgr. 83. gr. laga um váttryggingarsamninga kemur fram að við mat á ábyrgð félagsins skv. 2. mgr. 83. gr. skuli litið til þess hvaða þýðingu vanrækslan hafi haft fyrir mat félagsins á áhættu, hve sök váttryggingartaka var mikil, með hvaða hætti váttryggingaratburður varð og atvika að öðru leyti. Hvað mat á sök M varðar verður að líta til þess að ekki verður annað greint af fyrirbyggjandi gögnum en að hann hafi haft fulla ástæðu við töku tryggingarinnar að upplýsa V um tiltekin mikilvæg atriði sem sneru að fyrra heilsufari, atriði sem M mátti segja sér að gætu skipt máli varðandi áhættumat V samfara því að selja M trygginguna. Þó ekki sé sýnt fram á sviksamlega vanrækslu verður að telja sök M umtalsverða auk þess sem telja verður að framangreind vanræksla M hafi haft umtalsverð áhrif á mat V á áhættunni. Þá hefur V lagt fram upplýsingar varðandi áhættumat félagsins sem V telur að leiði til þess að hefðu fullnægjandi upplýsingar verið veittar við töku tryggingarinnar, hefði M verið neitað um sjúkdómatryggingu. Telur nefndin að þau gögn styrki sönnunarstöðu V. Með hliðsjón af framangreindu er það mat nefndarinnar að V hafi verið heimilt að fella niður ábyrgð sína að fullu, skv. 3. mgr. 83. gr. laga um váttryggingarsamninga.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr sjúkdómatryggingu sinni hjá V.

Reykjavík, 9. september 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir